

MENINGEN van anderen

Officiersopleidingen...

Graag wil ik reageren op uw editoriaal 'Officiersopleidingen: balanceren tussen Mars en Minerva'.¹ Dat officieren vanaf een bepaald niveau (hoofdofficier?) ook het vereiste (wetenschappelijk) denk-niveau nodig hebben, lijkt een inhouds-loze en dus overbodige opmerking. Maar dat betekent ook het omgekeerde: een wetenschappelijke opleiding is lang niet altijd nodig, zelfs niet altijd een pré.

Op pelotonsniveau heeft bijna niemand behoefte aan een wetenschappelijke benadering van een probleem; een goede militaire analyse maken van een opdracht is al uitdagend genoeg...! Tenminste, dat zijn mijn ervaringen uit mijn eigen tijd en uit observaties van nu. Dat pleit er voor om de KL-officier niet van huis uit een wetenschappelijke opleiding mee te geven, maar deze pas aan te bieden na enkele jaren operationeel functioneren en dan slechts aan diegenen die dat zelf ook echt willen.

¹ MS 11 (2003) (jrg. 172) p.550-551.

Dit sluit ook aan bij het idee om iedereen van huis uit hetzelfde (BBT-)contract aan te bieden en pas na verloop van tijd en na bewezen functioneren een contract voor onbepaalde tijd. Het aanbieden van laatstgenoemde contract zou wellicht goed samen kunnen vallen met het laten volgen van een (deel van een) wetenschappelijke studie (al dan niet aan de KMA).

Dat laat onverlet dat elke officier een gedegen vakopleiding moet krijgen, met onderwerpen als tactiek, doctrine en ethiek; kortom, die onderwerpen die direct raken aan ons operationele optreden. We maken nu nog te vaak mee dat officieren op een startfunctie nog wel erg veel moeten leren. Dat lijkt niet erg, totdat we bedenken dat ze wel degelijk op korte termijn met hun eenheid uitgezonden kunnen worden. Een uitzendgebied is géén leeromgeving!

Dus er moet ook voldoende aandacht worden besteed aan praktische zaken én het praktisch beoefenen ervan, merendeels vervat in de wapen- c.q. dienstvaktechnische opleiding. Zo valt het mij op dat het trainen van commandovoering wel (uitgebreid) gebeurt bij cursisten op het OTCMan (dus collega's van de infanterie en cavalerie), maar veel minder bij andere OTCa. Gevolg van verouderde verschillen in opvatting over ons optreden, is mijn inschatting.

Verder ben ik blij dat ook u signaleert dat het IDL meer selecteert aan de hand van het profiel van de ideale stafofficier en minder aan dat van een goede commandant. Blijkbaar heeft de KL meer behoefte aan goede stafofficiëren dan aan goede commandanten.

Dat zet mij aan het denken, zeker gezien de huidige berichtgeving over de 'NATO Response Forces' en de hoge waarschijnlijkheid van inzet van deze troepen, wellicht in een hoog geweldsspectrum...

Ook onze bazen hoor ik wel vaak en duidelijk verwachtingen uitspreken over hun ondercommandanten en niet zozeer over hun stafofficiëren.

Mogelijk kunnen we dit probleem oplossen door twee loopbaanprofielen te creëren: een operationeel profiel voor met name commandanten en een stafprofiel voor het functioneren op formatiestaven. Daardoor krijgen we méér kwaliteit op méér plekken dan nu het geval is.

De rol van commandant vergt nu eenmaal héél andere vaardigheden en eigenschappen dan die van de stafofficier. Een goede commandant maakt nog geen goede staf-officier en vice versa. Daarvan kunnen we denk ik allemaal wel een of meer voorbeelden bij verzinnen...

J. DOCTER, majoor der artillerie

BOEKEN bespreking

DAF 7-streppers

De oer-DAF-trucks 1949-1955, door Hans Stoovelaar, Uitgeverij Aprilis, Zaltbommel, 2003, 168 p., foto's. ISBN 90 5994 003 2 € 29,50

De band tussen de Nederlandse defensie en 'onze vaderlandse trots' DAF is bijna net zo oud als de geschiedenis van het roemruchte merk zelf. Al in de jaren der-

tig van de vorige eeuw leverde 'Van Doorne's Aanhangwagenfabriek N.V.' aanhangwagens en de in samenwerking met de artillerieofficier P.H. van der Trappen ontwikkelde 'TRADO'-achterconstructie aan het Nederlandse leger.

In 1939 volgden de M39 pantserswagens en een amfibievoertuig op basis van de Citroën Traction Avant. Toen DAF na de Tweede Wereldoorlog een echte autofabriek werd, was de Koninklijke Landmacht een van de eerste grote afnemers.

Voor ingewijden

De term 'zevenstreper' zal alleen bij een kleine groep ingewijden een gevoel van herkenning oproepen. Met deze benaming wordt het eerste type DAF frontstuurtruck

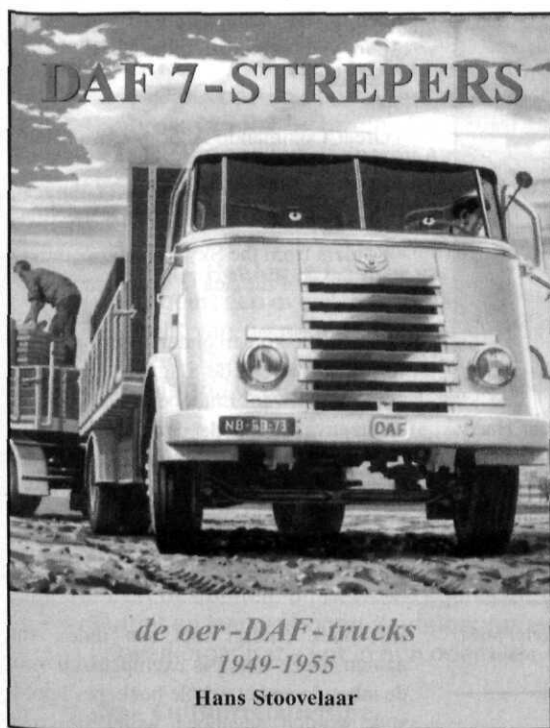
bedoeld, dat sinds juli 1949 werd geproduceerd. Feitelijk is er niet sprake van één type, maar van een familie van wel 100 verschillende uitvoeringen, waarvan de A30, A40 en A50 de bekendste zijn. De naam 'zevenstreper' vindt zijn oorsprong in de gezichtsbepalende voertuigrille, die was opgebouwd uit zeven verchromde strips. In het onlangs verschenen boek *DAF 7-streppers* van de hand van Hans Stoovelaar staat deze vroege DAF-serie centraal.

Hans Stoovelaar is geen onbekende met het onderwerp DAF. Eerder publiceerde hij al *DAF in Amsterdam* en *DAF 2600. Klassieker van de weg*. Voor zijn nieuwste titel heeft de auteur uitvoerig onderzoek verricht in de beschikbare documentatie

over zijn onderwerp. Het resultaat is een rijk geïllustreerd boek met veel onbekend beeldmateriaal van overwegend goede kwaliteit dat de liefhebber veel kijk- en leesplezier zal verschaffen.

Onoverzichtelijk

Toch zijn er ook enkele zwaarwegende kritiekpunten aan te voeren. Allereerst is dat de onoverzichtelijkheid van de tekst. Stoovelaar heeft ervoor gekozen de lezer het overgrote deel van de materie integraal en in kroniekvorm aan te bieden, als ware het een bronnenpublicatie. Het boek begint in 1928, met de oprichting van

DAF, en loopt vervolgens door tot 1956, toen de productie van de zevenstreper ten einde kwam. Daarna volgen hoofdstukken met vooral veel foto's van zevenstrepers in gebruik bij een aantal grote afnemers, hoofdstukken met foto's van het type in gebruik in een aantal steden en provincies, een hoofdstuk over een aantal exportmarkten, een hoofdstuk over DAF in Nieuw-Guinea en een hoofdstuk over zevenstrepers in gebruik als brandweer-auto.

In vervolg daarop zijn nog hoofdstukken met een restauratieverslag van een dergelijke

lijke DAF, wat recente foto's van al dan niet gerestaureerde vertegenwoordigers van het type en een stukje over zulke trucks op sloperijen opgenomen. Het boek sluit af met een aantal tabellen met technische gegevens, productiecijfers en een overzicht van modelauto's van de DAF zevenstreper.

Overvloed aan informatie

De indruk ontstaat dat Stoovelaar een probleem heeft gehad met de ordening van de overvloed aan informatie die hij over de lezer uitstort. Een gedegen structuur, die de sleutel zou moeten vormen tot de grote hoeveelheid bronnenmateriaal, ontbreekt. Voeg daarbij een niet bijzonder creatieve typografische vormgeving en het ontbreken van een register, en het zal niemand meer verbazen dat het een lastige opgave is achteraf nog iets in het boek terug te vinden.

Een bijkomende storende factor is dat bij de zeer talrijke citaten uit documenten is verzuimd de oorspronkelijke tekst enigszins in te leiden, te redigeren, of zelfs maar tussen aanhalingstekens te plaatsen. Het wordt hierdoor onduidelijk waar de auteur tot ons spreekt, en waar hij een van zijn vele bronnen aanhaalt. Stoovelaar lijkt vooral sterk in het verzamelen van materiaal, op het punt van een aantrekkelijke presentatie lijkt hij minder bedreven. Redactioneel scoort *DAF 7-strepers* daardoor weinig punten.

Jongensplakboek

Als de lezer het chronologische gedeelte van het boek heeft doorgeworsteld, is hij inmiddels aangeland op pagina 94. Het boek vervolgt vanaf dat punt met een groot aantal korte hoofdstukken met een topografisch uitgangspunt. Ook hier heeft het boek veel weg van een jongensplakboek, of, minder vriendelijk uitgedrukt, van een vergaarbak. Kortom, Stoovelaar had er beter aan gedaan het boek op een andere manier te structureren.

Voor de liefhebber van militaire voertuigen biedt *DAF 7-strepers* een aantal aardige ingangen in de vorm van zeldzame gegevens en beeldmateriaal van de militaire uitvoeringen van de oer-DAF. Ook hier was het boek echter gebaat geweest bij meer structuur, zodat de militaire versies bij elkaar gegroepeerd te vinden zouden zijn.

Wat van *DAF 7-strepers* overeind blijft, is een grote hoeveelheid gedetailleerde informatie en veel interessante foto's, waaraan de echte liefhebber ongetwijfeld veel genoegen zal beleven. Aan deze met veel vlijt verzamelde bloemlezing van bronnenmateriaal voegt Hans Stoovelaar als auteur echter bedroevend weinig toe.

O. GROOT - IMG/KL

Indië blijft ons bezighouden

Door Anton P. de Graaff, Uitgeverij Van Wijnen, Franeker 2003. Paperback, 143 blz. met illustraties. ISBN 90 5194 266 4 € 12,95

Met het dertiende deel van zijn serie 'Met het vergeten leger in Indië' voegt Anton P. de Graaff een nieuw hoofdstuk toe aan het boek over de Indiëveteranen. Zelf is De Graaff inmiddels uitgegroeid tot een boegbeeld van zijn lotgenoten. Meer nog dan officiële instanties, is hij een aanspreekpunt waar veteranen en hun nabestaanden hun verhaal kwijt kunnen.

De werkwijze is identiek aan de aanpak bij meeste van zijn twaalf voorgaande boeken. Hij maakt een keus uit de vele brieven en dagboekantekeningen die hij ontvangt. Deze teksten bewerkt hij stilistisch tot korte en redelijk leesbare verhalen. Deze verhalen rijgt hij aaneen tot een snoer, waarbij de dagelijkse belevenissen van de Nederlandse soldaten in Indië de rode draad vormen.

Daarnaast is een steeds terugkerende thema het gebrek aan erkenning, respect en waardering dat de soldaten na terug-